Redaksjonelt

Nye artikler i 2013

I 2013 har Acta Didactica Norge fortsatt sin utvikling som et nasjonalt, og nordisk akademisk forum for fagdidaktisk forskning. Det har også ytterligere styrket sin posisjon som utgiver av artikler skrevet av doktorgradsstudenter som skal bruke disse i artikkelbaserte avhandlinger. Årets artikler er på engelsk, norsk og svensk, og i en tid hvor stadig mer av forskningen skrives på engelsk kan det virke som om muligheten til å få utgitt fagfellelvurderte artikler på norsk eller svensk har blitt et av tidsskriftets viktigste konkurransefortrinn.

Årets første artikkel, "Ikke stå som en slapp potet» - elevsynspunkter på opplæring i muntlige ferdigheter" er et godt eksempel på dette. I den ser Sigrun Svenkerud hvordan norske niendeklassinger opplever undervisningen i muntlige ferdigheter i norskfaget. Det kan nevnes at den åttende november 2013 forsvarte hun sin doktoravhandling med tittelen Opplæring i muntlige ferdigheter på 9. trinn.

Artikkelen "Lesing av delvis motstridende tekster i syvende klasse" av Wenke Mork Rogne og Helge I. Strømsø vil antakelig også inngå som en av artiklene i en doktoravhandling. Den undersøker hvordan elever leser tekster med motstridende innhold, og finner at elevene i større grad kunne gjengi sammenfallende informasjon enn motstridende. Videre fant de at "[g]ode resultater på Nasjonal leseprøve ser ut til å ha en sammenheng med elevenes ferdigheter i å konstruere en sammenhengende forståelse av de fire tekstene". Det var også tankevekkende at "[e]lever som oppga å lese mye på Internett hadde imidlertid fått med mindre av informasjonen som var felles for de fire tekstene i sine oppsummeringer". Dette kan være et interessant bidrag til debatten om de nasjonale prøvene så vel som om bruken av internett i leseopplæringen.

I artikkelen "Forestillinger om spanskfaget: et kritisk blikk på lærebøker i spansk" stiller Liv Eide kritisk spørsmål om lærebøker i spanskfaget, og kritiserer disse for at de i vel stor grad å fokusere på spansk som et turistspråk og et språk som man forbinder med populærkultur. Hun viser at dette går på bekostning av dannings og kulturaspektet ved faget.

"Rammefaktorenes betydning for opplæringen i de praktisk-estetiske fagene - en casestudie" er skrevet av Asle Holthe, Oddrun Hallås, Eldbjørg Tveitevåg Styve og Njål Vindenes. Det er et meget velkomment bidrag i et område hvor det er et stort behov for forskning, nemlig grunnskolens praktiske-estetiske fag. Forfatterne finner stor variasjon i tilretteleggingen for faget mellom ulike skoler og at de praktiske-estetiske fagene i praksis er lite prioritert i skolenes implementering av Kunnskapsløftet.

I årets utgave av Acta Didactica Norge har vi i år tre artikler om matematikk og eller fysikkundervisning. Den første av disse tre, "Is TIMSS Advanced an

appropriate instrument for evaluating mathematical performance at the advanced level of Norwegian upper secondary school? An analysis of curriculum documents and assessment items” er skrevet av Ida Friestad Pedersen. Denne undersøker ulike versjoner av testene i matematikk som er brukt i TIMMSS og sammenligner innholdet i disse med kravene som stilles i norske fagplaner. Artikkelen gir et viktig metodisk bidrag til slik forskning.

Den andre av artiklene dreier seg også om TIMMS, Trude Nilsen, Carl Angell og Liv Sissel Grønmos artikkel “Mathematical competencies and the role of mathematics in physics education: A trend analysis of TIMSS Advanced 1995 and 2008”. Denne studien viser klart at studenter som har vanskeligheter med fysikk først og fremst har vansker med oppgaver som også krever ferdigheter i matematikk. Derfor hevder forfatterne at det er meget viktig med et systematisk samarbeid mellom matematikk og fysikk, og at gode kunnskaper i tradisjonell algebra er avgjørende for å kunne mestre fysikkfaget.

Den tredje fokuserer på matematikklærerutdanningen, og har som tittel “Utvikling av læreres undervisningspraksis i matematikk som en utforskende og reflekterende virksomhet”. I den sikter Leif Kværnes seg inn mot lærerutdannere og -studenter, og har som mål å komme med teoretiske og praktiske eksempler som kan bidra til økt refleksjon om egen praksis og derved til en videreutvikling av deres matematikkundervisning.

Den første av tre bidrag fra Sverige, er Sylvana Sofkova Hashemis engelskspråklige kasustudie om bruken av wikier i skriveundervisningen i svenskundervisningen, ”Wiki-mediated writing: design, media, writing strategies and feedback in online text production”. Den legger fram erfaringene og eksempler fra fire ulike klasseprosjekter med hovedvekt på ulike måter å gi tilbakemelding på.

Deretter har vi “Att orientera sig i text och bild. Skillnader mellan förmodad och faktisk läsning för läsare med dyslexi” av Eva Wennås Brante. Dette er også en kasustudie som registerer tre unge lesernes øyebevegelser mens de leser, og som peker på muligheten til å påvirke lesernes lesemønstre for å unngå brudd i ordavkodingen som mange dyslektikere sliter med.

Det tredje bidraget fra Sverige er Anita Vargas ”Talaktsteoretiska perspektiv på skolens litteratursamtal: En studie i lärares lingvistiska strategier”. Med utgangspunkt i “speech act theory” undersøker hun klassesamtaler om litteratur på i 6 og 7 klasser for å finne frem til hvordan disse kan støtte utviklingen av elevenes leseforståelse og deres bruk av lesestrategier.

”Bruk av digitale verktøy i elevers læringsarbeid – med fokus på sammenhengen mellom læring og vurdering for læring” av Petter Kongsgården og Rune Johan Krumsvik ser på bruken av digitale verktøy i elevenes læring og vurdering for læring i den videregående skolen. Som i en rekke andre studier av bruken av digitale verktøy finner de at ”utfordringene ligger i et endret perspektiv på læring og undervisning mer enn anvendelse av teknologi”.

Årets siste artikkel, "Argumentasjon og interaksjon i muntlig eksamen" av Alf Rolin, presenterer en studie av muntlige eksamen i lærerutdanningen. Rolin bruker lydopptak av eksamener i pedagogikk ved Høgskolen i Østfold for å undersøke betydningen av eksaminators rolle i å få til en god dialog og diskusjon med eksaminanden. Funnene hans viser at eksaminators aktive oppfølging av studenters utsagn under eksamen er viktig. Hvis det fører til at student og eksaminator responderer på hverandres utsagn "bidrar [det] til å fremme argumentasjon i studentens svar".

Acta Didactica Norge har en seksjon for nyheter og omtaler hvor vi i år har tre bokanmeldelser om henholdsvis skoleledelse, engelskdidaktikk og historiedidaktikk. I den første omtaler Jeffrey Hall Henrik Berggren Jessen og Claus Madsen sin bok *Ildfast i krydsild – standhaftig skoleledelse i brændpunktet*. I den neste gir Ion Drew sin vurdering av Rikke Pihlstrøms bok *Teaching English in Norway: Ideas, Schemes and Resources*, og i den tredje skriver Lisbeth Bergum Johanson om Halvdan Eikeland's *Historie og demokratisk dannelse*. Redaksjonen ønsker å takke forlag som sender over prøveeksemplarer og vil også i 2014 prøve å få skrevet anmeldelser på flest mulig av disse.

I 2014 planlegger Acta Didactica Norge, i samarbeid med Fremmespråksenteret i Halden, et temanummer om fremmedspråk frem mot 2030. Vi ønsker å poengtere at dette også omfatter engelsk. Høsten 2013 gikk det ut et "call for papers" med frist for innsending av manus satt til den 15/3 2014. Vi regner med at flesteparten av artiklene vil bli utgitt i samme år. Vi vil benytte oss av anledningen til å oppfordre andre som også kan være interessert i å organisere og eventuelt redigere et temanummer om skolerelevante emner til å ta kontakt med redaktøren for å drøfte dette.

I løpet av året utvidet vårt tidsskrift redaksjonen med områderedaktører innen kunst og design, fremmedspråk, naturfag-, matematikk- og historiedidaktikk. Vi vil kontinuerlig vurdere å trekke inn nye områderedaktører fra andre fagområder ved behov.

Til slutt ønsker jeg å takke forfattere for at de har sendt inn manuskript til oss, mine kolleger i redaksjonen for håndteringen av disse, og en ekstra stor takk til fagfellevurdererne som gjør en helt uvurderlig innsats for tidsskriftet.

Oslo, den 16/11 2013

Glenn Ole Hellekjær
Ansvarlig redaktør.